

ТЫЛ И СНАБЖЕНИЕ СОВЕТСКИХ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ

A hegyekben tevékenykedő zászlóalj hadtápbiztosítása

*Irta: Milko Miljev ezredes, a BN hadtáp törzsfőnöke
Megjelent: a Til i Sztabzsenyije 1981. évi 6. számában.*

Bulgária egyik sajátossága, hogy területe erdős-hegyes tereppel rendelkezik, így országuk közel 72⁰/₀-át hegyek borítják. A hegyek jelentősen megnehezítik a harci technika alkalmazását az alegységek manővereit és a fentiekben keresztül meghatározott hatást gyakorolnak a korszerű harc megvívására történő felkészülésre is.

A magas hegyek, a közöttük levő keskeny és gyorsfolyású folyók a csapatokat arra kényszerítik, hogy irányokban tevékenykedjenek. Ilyen alkalmakkor jól érezhető az utak hiánya. A meglévő utak az erdőkön, dombokon vezetnek át (ritkán kétsávosak), így a raktárakkal nem lehet rajtuk megfordulni, ezáltal fokozottabban sebezhetőek. Sőt, nagymértékben megnő az út-helyreállítási munkák mennyisége, elsősorban a különböző műtárgyaknál és a hidaknál. A technika úton kívüli mozgása pedig egyszerűen lehetetlen. A fenti tényezők összességében jelentősen megnehezítik a hegyekben tevékenykedő zászlóalj hadtápbiztosítását. Állandóan fennáll az a veszély, hogy a zászlóaljhadtáp leszakad, lemarad az alegységektől. Megnő a harci alegységekhez történő anyagután-szállítási idő is. Az erdős-hegyes terepen nagymértékben behatárolódik a „szélesség” irányában végrehajtandó manőverek lehetősége.

Ezek és más tényezők megkövetelik, hogy a zászlóalj hadtáp a zászlóaljjal együtt meneteljen és közel a harci alegységekhez települjön (elhelyezkedjen). Az után- és hátraszállításkor nemcsak a terep sajátosságait vesszük figyelembe, hanem a lehetséges sebességet és a gépjárművek teherbíróképességét is.

A hegyi utakon történő szállítóoszlopok mozgási idejét, a hadtáp erői és eszközei „behatárolt” manőverezési lehetőségeit figyelembe véve a kritikus szituációk keletkezésének megelőzése érdekében szükségessé válik az alegységek „autonommá”, önállóvá tétele – az anyagi eszközkészletek megnövelésével. Úgy véljük – a szállítóeszközök üzemeltetési lehetőségeit és a terep jellegét figyelembe véve –, hogy az utánszállítást nappali időszakban célszerű végrehajtani.

Néhány területszakaszon az után- és hátraszállításra gépkocsit nem lehet igénybe venni, hanem szállításra lovakat célszerű alkalmazni. A lovak kiválasztása, a hegyi terepen történő szállítás gyakoroltatása, a málna felerősítésének begyakorlása különleges figyelmet érdemel. Természetes az elszigetelt irányokban vagy bekerítésben tevékenykedő alegységekben az után- és hátraszállításra a helikopterek alkalmazása is szükségessé válik.

Napjainkban kiemelt figyelmet fordítunk a hadtáp szakemberek felkészítésére a tömegpusztító fegyverek elleni védelemre. A hadtápbiztosítás sikere egyes terepen nagyobb mértékben – mint a síkságon – függ a hadtápegységek elhelyezési (telepítési) körleteinek kiválasztásától, hiszen például a léglökési hullám a völgyben, bevágásokban felerősödik és az atomrobbanás credményeként hólavínák, mélyedések keletkezhetnek, a rádióaktív sugárzás pedig jelentős időtartamig fennmaradhat. Mindezeket figyelembe kell venni a hadtáp telepítésénél, áttelepítésénél és időben szükséges a személyi állomány informálása a rádióaktív, vegyi és a biológiai helyzetről.

A hegyekben azonban jó lehetőségek adódnak a hadtáp alegységek rejtett telepítéséhez és a peremvonal megközelítéséhez. Az átszegtelt terep megkönnyíti a zászlóalj hadtáp objektumainak álcázását és a tömegpusztító fegyverek elleni védelmét, megnehezíti az ellenség „figyelő” tevékenységét és növeli az után- és hátraszállítás megbízhatóságát. Foglalkozásainkon ezeket a tényezőket feldolgozzuk, de nem feledkezünk el az ellenséges diverziós csoportok váratlan támadásainak lehetőségéről sem, hiszen ezek a csoportok különösen veszélyesek a hadtápra, elsősorban annak korlátozott védelmi lehetőségei miatt. Ezért a zászlóaljparancsnok, törzsfőnök és más tisztek kötelesek a zászlóalj hadtáp őrzése, védelme és tömegpusztító fegyverek elleni védelmi rendszabályait egyeztetni és végrehajtásukban együttműködni. Úgy gondolom, hogy a zászlóalj hadtáp őrzésének és védelmének egyik kipróbált és bevált módszere az, ha a hadtáp előre-mozgása és települése a harci alegységekhez közel történik, ha a zászlóalj a második lépcsőben (tartalékban) van, akkor pedig a második lépcső(tartalék) fedezete alatt.

A hegyekben vívott harctevékenységek során a zászlóalj, vagy annak egyes alegységei gyakran tevékenykednek megkerülő osztag minőségben, – így a biztosításuk szervezése rendkívül összetett feladat. Mivel ezek az alegységek nehezen járható terepen mozognak, az utánszállítás csaknem lehetetlen, ezért hadtáp szempontból maximálisan önállósítani kell őket és a szállításra, a sebesülthordásra máhaktivő csoportokat kell megalakítani. Nézetünk szerint erre a célra jól használhatók a helikopterek is, mint megerősítő és ideiglenes élelmezési pontok.

Azonban azt is meg kell mondani, hogy a hadtápszakemberek számára a legnehezebbek a téli időjárási viszonyok a hegyekben. A hőmérséklet ingadozása, a vastag hótakaró, a gyakori ködök, a lavinák, a rövid világos idő, a csökkent atmoszféranyomás és más tényezők lényegesen kihatnak a személyi állomány állapotára, tevékenységére, a harci és szállító technika üzemeltetésére és megnöveli a zászlóalj hadtáp által végrehajtandó feladatok nagyságát, a bonyolultságáról nem is szólva.

Az alegységeket el kell látni hegyi felszerelésekkel, folyó, szakadékátjáró eszközökkel, sílécekkel, meleg eszközökkel, melegítőeszközökkel, védőszemüveggel, stb.

A gépkocsikat és pótkocsikat fel kell szerelni mozgásfokozó eszközökkel, hogy az emelkedőkön és a lejtőkön a kritikus pillanatokban képesek legyenek megállni és minden egyes esetben a menet megkezdése előtt ellenőrizni kell a fékek és a szállítandó anyagok rögzítésének állapotát.

Közismert, hogy a hegyekben a személyi állomány hamarabb elfárad, így a harcképesség helyreállítására gyakori és magas kalóriatartalmú ételek szükségesek, melyek elkészítése egy sor sajátossággal bír. Az alacsony hőfok miatt minden egyes alegységet el kell látni melegíthető ételekkel. Nálunk erre hasz-

náljuk a hordozható, egyéni melegítőeszközöket, az ételek, konzervek, koncentrátumok stb. melegítésére.

A helyi viszonyok között erősen megnehezül a sebesültek felkutatása, kibordása, összegyűjtése és további hátraszállítása. A sebesültek megjelölésére különböző eszközöket alkalmazunk. A személyi állomány korábban begyakorolja az elsősegélynyújtást, a fagyások keletkezésének megakadályozását.

Tapasztalataink alapján szükségesnek tartjuk az elszigetelt irányokban tevékenykedő alegységek megerősítését sebesültvivőkkel, egészségügyi katonákkal, felcserekkel, egészségügyi és kötöző anyagokkal.

A szállítóeszközöket decentralizáltan célszerű alkalmazni, velük az alegységek megerősíteni.

A hegyekben végrehajtott hadtápbiztosítás speciális körülményei a zászlóaljparancsnoktól (zászlóalj törzsfőnöktől) megköveteli, hogy különleges figyelmet fordítson a hadrúpszakemberek szükségletei kielégítésére, állandóan ismerje az anyagi eszközök meglétét, a sebesültek állapotát, létszámát, a hadtáp erőikkel és eszközökkel végrehajtandó manővereket, azok célirányos vezetésének, előrevonásának, telepítésének rendjét stb.

A hadtápbiztosítás legfontosabb rendszabályaihoz a következők tartoznak: a harci alegységek és a hadtáp felkészítése a várható tevékenységre; a terep jellege, az időjárási viszonyok, a hadtáp telepítésének, áttelepítésének rendje; az után- és hátraszállítási utak kiválasztása; az anyagi eszközök eljuttatási módszereinek és eszközeinek kiválasztása, sőt mindezekre tartalék „változatok” kidolgozása; a hadtáp vezetés és az őrzés-védelem, a tömegpusztító fegyverek elleni védelem megszervezése.

Elveink szerint a menetből végrehajtott támadásnál a zászlóalj hadtáp a zászlóalj menetrendjében kerül előrevonásra a főerők előrevonásának irányában.

Az elszigetelt irányokban támadó alegységeket meg kell erősíteni hadtáp szempontból. A zászlóalj harcrendre történő szétbontakozásakor a hadtáp alegysége a második lépcső (tartalék) mögött helyezkednek el.

Az egészségügyi pont, a technikai alegység az első lépcső alegységek a harcrend mögött „ugrásokkal” települnek át. A szállító és más eszközöket a terep tulajdonságai vagy a mesterséges fedezékeket felhasználva kell elhelyezni. Az aknavetők tüzelőállásaitól nem messze kell elhelyezni a lőszerellátó pontot. A támadó alegységek mögé kell előrevonni a segélyhelyeket és a figyelőpont szomszédságában a technikai kiszolgáló alegységeket.

A támadás kifejtésével a hadtápalegységek a harcoló alegységek mögött kerülnek előrevonásra. Az ellenség ellenlökése folyamán a hadtáp az előző körletben működik.

Védelemben a zászlóalj hadtápot a harcokocsikkal nehezen járható irányokban, műszakilag előkészített körletben kell elhelyezni.

Ügy véljük, hogy a hegyekben folytatott harctevékenység hadtápbiztosításában a fő szempont az alegységekhez az időbeni anyag eljuttatása, a sebesültek azonnali hátraszállítása és első szaksegélyben való részesítése. Az erdős-hegyes terepen folytatott gyakorlatok tapasztalatai azt igazolják, hogyha hiányzik a feladatszabás konkrétsága, operativitása, a kezdeményezőképeség, az együttműködés, akkor a feladatokat nem lehet a korszerű harc követelményeinek megfelelően végrehajtani.

A hegyekben folytatott harctevékenység kizárólagosan bonyolult viszonyai valamennyi katonától hatékony munkát követel, így szükség van az átgondolt párt-politikai munkára.

A bolgár katonák, így a hadtápszakemberek is állandóan tanulmányozzák és figyelembe veszik a hadtápbiztosításra ható tényezőket. A Szovjet Hadsereg Nagy Honvédő Háborúban megszerzett tapasztalatai (különösen a Kárpátokban és a Balkánon), a BN gyakorlatain és a baráti hadseregekkel lefolytatott gyakorlatokon megszerzett tapasztalatok, tanulságok alapján továbbfejlesztjük a csapatok hadtápbiztosításának elméletét az erdős-hegyes terepen a korszerű harc követelményeinek megfelelően.